

حسرت خانواده‌های تک فرزند

برگزاری همایش رویکردهای جدید جمعیتی فرصتی برای طرح دوباره هشدارها، توصیه‌ها و البته آمارهای جدید درباره ترکیب جمعیتی کشور شد.

برگزاری همایش رویکردهای جدید جمعیتی فرصتی برای طرح دوباره هشدارها، توصیه‌ها و البته آمارهای جدید درباره ترکیب جمعیتی کشور شد.

پس از طرح چندین باره دغدغه‌های کارشناسان درباره پیشگیری از پیری جامعه و حفظ جوانی در آن با در نظر گرفتن کارآمدی و کیفیت، این موضوع مورد توجه مسئولان و کارشناسان قرار گرفت و حتی در مواردی همراه با اختلاف دیدگاه صاحب‌نظران نیز بود. چه اینکه تصویب قوانینی در این زمینه در مجلس با حاشیه‌هایی همراه شد. نقطه مورد نظر همه افراد اما لزوم بحث و تبادل نظر کارشناسی در این زمینه برای رسیدن به بهترین راهکارها بود. برگزاری همایش رویکردهای جدید جمعیتی از سوی دفتر امور بانوان استانداری تهران با همراهی وزارت بهداشت، شهرداری تهران، دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، ایران و شهید بهشتی تازه‌ترین فرصت برای طرح این دیدگاه‌ها بود.

در این همایش معاون فنی دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس وزارت بهداشت، به تشریح وضعیت نرخ باروری در کشور پرداخت و گفت: باید توجه داشت که میزان تولد، شاخص اصلی نیست بلکه میزان باروری کلی باید به‌عنوان شاخص اصلی مورد توجه باشد. دکتر محمد اسلامی با بیان اینکه به دنبال ارتقای نرخ باروری کلی هستیم و مقام معظم رهبری در ارتقای سلامت مادر و کودک همزمان با افزایش نرخ باروری تأکید دارند، افزود: براساس بررسی‌هایی که دو سه ماه قبل انجام دادیم دختران و پسرانی که برای شرکت در کلاس‌های آموزش ازدواج مراجعه کرده بودند، تمایل داشتند 29/2 فرزند داشته باشند. اسلامی با اشاره به عوارض تک فرزندی گفت: از جمله عوارض اجتماعی این وضعیت می‌توان به برهم خوردن توازن و تعادل نسلی، کم رنگ شدن همبستگی اجتماعی، افزایش احتمال طلاق در نسل آینده، افزایش احتمال انزوای والدین در دوران پیری اشاره کرد. میانگین فاصله نخستین تولد فرزند پس از ازدواج در کشور 5/3 سال است و بین فرزند اول و دوم 5 سال است که این، مورد تأیید وزارت بهداشت نیست و می‌تواند باعث تک‌فرزندی شود. به گفته وی و براساس یکی از تحقیقات انجام شده در تهران، 35 درصد افرادی که تک فرزند بودند تمایل به داشتن یک فرزند دارند. افزایش قصد تک‌فرزندی با داشتن فرزند پس از 30 سالگی، افزایش تحصیلات و اشتغال زنان رابطه دارد. همچنین براساس این تحقیقات اگر مسکن، شغل و معیشت مناسب تأمین شود، اکثر زوجین تمایل به داشتن 3 فرزند دارند و 65 درصد تک‌فرزندها قصد تک‌فرزندی ندارند.

هشدار درباره کاهش فرزندآوری

معاون بهداشت وزارت بهداشت نیز در این همایش گفت: تعداد فرزندان خانواده‌های ایرانی بین سال‌های 60 تا 64، 5/6 فرزند بود اما این روند رو به کاهش است و اکنون به 8/1 فرزند رسیده است. البته پیش از این جمعیت‌شناسان هشدار داده بودند که در صورت اصلاح نکردن سیاست‌های جمعیتی ممکن است به این وضعیت دچار شویم. دکتر علی‌اکبر سیاری با اشاره به سن ازدواج در کشور گفت: در سال 90 میانگین سن ازدواج پسران 7/26 و میانگین سن زنان برای ازدواج 23 سال بود. در حال حاضر 11 میلیون دختر و پسر در آستانه ازدواج هستند. وی گفت: از زمان ازدواج تا فرزندآوری 5/3 سال فاصله وجود دارد و هرچه زودتر زنان حامله شوند مادر سالم‌تر خواهد بود و این موارد قابل آموزش است. دوسوم زنان پس از 30 سالگی تمایل به فرزندآوری ندارند.

کاهش نرخ دخترزایی در کشور

معاون برنامه‌ریزی و هماهنگی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی گفت: نرخ تجدید نسل یا دخترزایی در کشور به شدت کاهش یافته و از 3 درصد به 78 درصد در سال رسیده است. محمد اسحاقی افزود: هم نرخ باروری و هم دخترزایی کاهش یافته است. هر چند نرخ باروری کل در اکثر کشورهای دنیا پایین آمده، اما شتاب این کاهش در ایران سریع‌تر است، به گونه‌ای که ایران دومین کشور اسلامی است که پایین‌ترین نرخ باروری را بعد از کشور آلبانی بین سال‌های 2005 تا 2011 داراست. ایران در سال 1480 در صورت رشد باروری پایین، 55 میلیون و در صورت رشد باروری بالا حداکثر 150 میلیون جمعیت خواهد داشت.

فرهنگ «فرزند بیشتر، جامعه آبادتر و آبرومندتر» نهادینه شود

آیت‌الله ناصر مکارم‌شیرازی در دیدار با رئیس دانشگاه علوم پزشکی قم با تأکید بر اینکه مسئله جمعیت مسئله مهمی است و تنها با سمینارها نمی‌توان جوابگوی مشکل شد، گفت: در سمینارها باید برنامه‌هایی تنظیم شود که عملیاتی باشد. باید مسائل مربوط به ازدواج و کار جوانان درست شود و همچنین در زمینه مسکن مطمئن باشند تا سبب شود فکرشان راحت شود که اگر بچه‌دار شوند، درد سر ندارد. باید راهکارها را نشان داد، تنها به این صورت می‌توان ازدیاد جمعیت را حل کرد چراکه توصیه و سفارش خودش مشکل را حل نمی‌کند. این مرجع تقلید با اشاره به اهمیت فرهنگ‌سازی در این زمینه از سوی رسانه‌ها، افزود: این فرهنگ که فرزند کمتر زندگی بهتر است باید به فرزند بیشتر، زندگی بهتر، اجتماع قوی‌تر و کشور آبادتر و آبرومندتر تغییر کند تا زهر شعار سابق که شعار حساب نشده‌ای بود، برچیده شود. رسانه‌های مختلف به‌ویژه رسانه ملی به وسیله دست‌اندرکاران

بهداشت و درمان و کسانی که در مسائل اجتماعی صاحب نظر هستند باید این مسئله را تعقیب کنند. وی خاطرنشان کرد: هنوز رسانه‌ها دین خود را به این مسئله ادا نکردند. باید دین خود را نسبت به این مسئله ادا کنیم تا اجتماعی قوی داشته باشیم. در برابر داعشی‌ها علاوه بر نیروهای نظامی، نیروهای مردمی نیز به میدان آمدند. بنابراین اگر جمعیت نباشد نیروهای مردمی کم می‌شوند و این مسائل نشان می‌دهد که جمعیت نقش اصلی را در همه برنامه‌ها ایفا می‌کند.